

POSTANOWIENIE

Dnia 1 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski

w sprawie wniosku o zwolnienie z tajemnicy bankowej,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 1 września 2021 r.
zażalenia prokuratora
na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W.
z dnia 13 maja 2021 r., Kp [...] na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnić M. SA w W. (ul. S., w W.) z zachowania tajemnicy bankowej w zakresie:

1) wskazania danych osobowych osób uprawnionych do dokonywania dyspozycji w ramach rachunków bankowych R. Z.: [...]

2) ujawnienia danych dotyczących operacji na ww. rachunkach bankowych w zakresie rodzaju transakcji (wpłata, wypłata, przelew, itp.) oraz dokładnej ich daty i miejsca w okresie 17-18 grudnia 2021 r.

3) wskazania czy do wymienionych w pkt. 1 rachunków bankowych wydano karty debetowe lub innego rodzaju karty płatnicze, a jeżeli tak to komu i czy były one aktywne w okresie 17-18 grudnia 2021 r., wskazania czy kiedykolwiek zgłaszano ich utratę, kradzież lub je zastrzeżono czy też zawieszono, a jeżeli tak, to kiedy, przez kogo i w jaki sposób

4) wskazania czy dyspozycje na wymienionych w pkt. 1 rachunkach bankowych (w szczególności wypłata środków na nich zgromadzonych lub płatność tymi środkami) może być realizowana za pośrednictwem innych urządzeń, np. telefonów komórkowych, a jeżeli tak, to wskazanie, czy w okresie 17-18 grudnia 2021 r. były wykorzystywane do dokonania dyspozycji oraz podanie danych pozwalających na identyfikację urządzeń (na kogo są zarejestrowane, numerów IMEI, numerów telefonów itp.), a także wskazanie czy kiedykolwiek zgłaszano utratę tych urządzeń lub zastrzeżono czy zawieszono czasowo posługiwanie się nimi, a jeżeli tak, to kiedy, przez kogo i w jaki sposób.

II. W pozostałej części zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Prokuratura Okręgowa w G., wnioskiem z dnia 28 kwietnia 2021 r., wystąpiła, w związku z prowadzonym pod jej nadzorem śledztwem w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k., do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. o zwolnienie z zachowania tajemnicy bankowej M. SA w W. w zakresie szczegółowo opisanym we wniosku (k. 2-2v).

Wojskowy Sąd Okręgowy w W., postanowieniem z dnia 13 maja 2021 r., Kp [...], odmówił zwolnienia M. SA w W. z zachowania tajemnicy bankowej w zakresie informacji dotyczących rachunków bankowych wskazanych we wniosku, jak również w zakresie wykonywanych za ich pośrednictwem – w okresie od dnia 10 do dnia 24 grudnia 2019 r. – operacji finansowych oraz wydanych do tych rachunków kart debetowych lub innego rodzaju kart płatniczych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł prokurator, zarzucając obrazę przepisów postępowania – art. 106b Prawa bankowego, mającą wpływ na treść orzeczenia oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegające na błędnym procedowaniu w przedmiocie rozpoznania wniosku prokuratora o uchylenie tajemnicy bankowej i uznaniu, że prokurator nie wykazał rzeczywistej konieczności udostępnienia informacji objętych tajemnicą bankową. Podnosząc tego rodzaju zarzuty (tak zostały ujęte w zażaleniu), prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia „poprzez wyrażenie zgody na zwolnienie banku [...] z zachowania tajemnicy bankowej w zakresie wskazanym we wniosku z 29 kwietnia 2021 r.”. Do zażalenia prokurator dołączył trzy notatki urzędowe, z których wynika, że w toku śledztwa ustalono, że rachunki bankowe, których dotyczy wniosek należą do ppłk R. Z. (k. 18), a także że podczas konferencji, w której udział miał brać R. Z. nie sporządzono listy uczestników, a faktyczna obecność jej uczestników nie była ewidencjonowana przez jednostki wojskowe (k. 16).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie, przed odniesieniem się do podniesionych w zażaleniu zarzutów i oceny zaskarżonego postanowienia, wskazać należy, że z treści i tonu wniesionego

zażalenia zdaje się wynikać, że prokurator poczuł się dotknięty sposobem oceny jego wniosku o zwolnienie z tajemnicy bankowej dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Skarżący nie dostrzega przy tym, że ocena ta nie ma charakteru *ad personam*, a jest rzeczowym odniesieniem się do złożonego w tej sprawie wniosku. Przypomnieć także należy, że zwolnienie banku z tajemnicy bankowej, aczkolwiek należące w postępowaniu przygotowawczym do właściwości funkcjonalnej sądu, jest tylko czynnością sądu w toku prowadzonego dochodzenia albo śledztwa, dokonywaną przy tym nie z urzędu, a na wniosek prokuratora. Sąd nie jest organem prowadzącym czy nadzorującym toczące się postępowanie przygotowawcze i rozstrzyga **jedynie** w takim zakresie, w jakim kompetencje nadaje mu ustawa i w jakim, w konkretnej sprawie, uprawniony podmiot zażądał rozstrzygnięcia. Podstawą orzekania jest więc wniosek o dokonanie czynności sądowej w postępowaniu przygotowawczym, a ciężar wskazania podstaw i ich wykazania spoczywa na wnioskodawcy.

W tym zakresie znacząca część uwag poczynionych w zaskarżonym postanowieniu co do wniosku jest trafna. Jego uzasadnienie, zawarte na niespełna 1/3 strony, oprócz wskazania tego, że Prokuratura Okręgowa w G. sprawuje nadzór nad śledztwem, enigmatycznego (jednozdaniowego) wskazania „dotychczasowych ustaleń” w toku postępowania przygotowawczego i stwierdzenia, że uzyskanie danych objętych tajemnicą bankową jest konieczne dla procesowego potwierdzenia albo zaprzeczenia tym ustaleniom nie zawiera jakichkolwiek szerszych rozważań, które miałyby potwierdzić takie stanowisko, jak i wykazywać potrzebę uzyskania informacji, na jakie rozciąga się tajemnica bankowa i ich znaczenie – w realiach faktycznych i procesowych konkretnej sprawy – dla wydania rozstrzygnięcia w toku prowadzonego postępowania karnego.

Sąd Najwyższy podziela w całej rozciągłości przedstawione przez Wojskowy Sąd Okręgowy w W. rozważania natury ogólnej dotyczące charakteru i znaczenia tajemnicy bankowej. Zwolnienie takie nie może mieć charakteru automatycznego, a prokurator każdorazowo powinien dokładnie i szczegółowo wykazać potrzebę zwolnienia z tajemnicy w zakresie przez siebie żądanym.

Mając powyższe na uwadze i biorąc także pod uwagę przedstawioną przez skarżącego przy zażaleniu notatkę urzędową (k. 18) należało uznać, że prokurator wystarczająco wykazał (choć nie w samym wniosku), że wskazane przez niego rachunki bankowe mają należeć do R. Z.. W związku z tym zachodzi potrzeba zwolnienia banku z tajemnicy bankowej odnośnie do rachunków bankowych wskazanych w pkt. I.1 niniejszego postanowienia w zakresie szczegółowo określonym w pkt. I.1 – I.4 dla wyjaśnienia i ostatecznego ustalenia miejsca pobytu ppłk R. Z. w dniach 17 i 18 grudnia 2019 r., gdyż w tym okresie odbywała się konferencja, która stała się podstawą do rozliczenia kosztów podróży jako służbowych.

Z uwagi na to, że prokurator we wniosku o zwolnienie z tajemnicy bankowej nie wykazał potrzeby dokonania zwolnienia w szerszym przedziale czasowym, jedynie czas konferencji pozwalał na ustalenie ram czasowych zwolnienia. W chwili obecnej prokurator nie wykazał podstaw, aby dokonywać zwolnienia z tajemnicy bankowej w zakresie szerszym, aniżeli wskazanym w pkt. I.2, a więc tylko co do czasu, miejsca i rodzaju operacji. Niniejsze postanowienie nie stoi jednak na przeszkodzie temu, aby prokurator w przyszłości ponowił wniosek o zwolnienie z M. z tajemnicy bankowej co do okresu 10-16 i 19-24 grudnia 2019 r. lub w zakresie szerszym aniżeli wynika to z pkt. I.2, jeżeli szczegółowo wykaże we wniosku potrzebę takiego zwolnienia, uzasadnioną stanem postępowania przygotowawczego.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak na wstępie.